



## Δημήτριος Ροδοκανάκις



Ο Δημήτριος Ροδοκανάκης ή Ροδοκανάκις, γεννήθηκε (σύμφωνα με τον ίδιο) στη Χίο τον Δεκέμβριο του 1840. Σύμφωνα, όμως, με τα ληξιαρχικά αρχεία της Σύρου γεννήθηκε εκεί και ο πατέρας του Ιωάννης τον έγραψε στα μητρώα στις 19 Φεβρουαρίου 1841.

Η προσωπικότητά του θεωρείται αμφιλεγόμενη. Όμως, όλοι συμφωνούν ότι συνέβαλε στην εγκαθίδρυση και λειτουργία του αυτόνομου Ελληνικού Τεκτονισμού.

Το 1860 ο Ροδοκανάκις εγκαταστάθηκε στο Μάντσεστερ όπου παρέμεινε ως το 1872 οπότε γύρισε στην Ελλάδα. Στο Μάντσεστερ φαίνεται ότι εργαζόταν σε κάποια από τις επιχειρήσεις των θείων του οι οποίοι ήσαν μεγαλοεπιχειρηματίες. Ταυτόχρονα είχε και δικές του τραπεζικές και άλλες εργασίες. Στις 11 Ιουνίου 1868 πολιτογραφήθηκε στην Αγγλία. Στην αίτηση πολιτογράφησης ανέφερε το όνομα του ως 'Πρίγκιπας Δημήτριος Ροδοκανάκις'. Εκείνη την εποχή κυκλοφορούσαν στην Ευρώπη γενικά και στην Αγγλία ιδιαίτερα, δεκάδες πρίγκιπες διαφόρων ευρωπαϊκών οίκων. Έτσι κανείς στην Αγγλία δεν είχε λόγο να αμφισβητήσει τον τίτλο του μια που στη χώρα αυτή δεν απαγορεύονταν οι τίτλοι ευγενείας, όπως συνέβαινε στην Ελλάδα και άλλες χώρες. Στις 20 Μαρτίου 1869 δημοσιεύθηκε στην ελληνική *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* η παραίτηση του Ροδοκανάκι από την ελληνική υπηκοότητα δεδομένου ότι είχε αποκτήσει την αγγλική ως 'κάτοικος Μαγχεστρίας'. Ο πριγκηπικός του τίτλος πάντως δεν έχει αποδειχθεί επαρκώς.

Το φθινόπωρο του 1871 ο Ροδοκανάκις γύρισε λόγω οικονομικών του προβλημάτων στην Ελλάδα. Αρχικά εγκαταστάθηκε στην Αθήνα και μετά στη Σύρο. Τότε, προτάθηκε από τους Έλληνες Τέκτονες οι οποίοι αναζητούσαν κάποια προσωπικότητα να αναλάβει το αξίωμα του Μεγάλου Διδασκάλου.



Η πρώτη εμφάνιση του Τεκτονισμού στην Ελλάδα είχε γίνει στην Κέρκυρα τον 18ο αιώνα. Τον Απρίλιο του 1867 ξεκίνησε η διαδικασία για οργάνωση της αυτόνομης πλέον Ελληνικής Μεγάλης Στοάς. Τότε έφτασε η ώρα για την εκλογή του πρώτου Μεγάλου Διδασκάλου. Εκεί βρέθηκε η συμβιβαστική λύση που ήταν ο Νικόλαος Δαμασκηνός να ονομαστεί Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος ωσότου βρεθεί κατάλληλο πρόσωπο για τη θέση του Μεγάλου Διδασκάλου.

Ένας από τους Τέκτονες της εποχής ήταν ο Μιχαήλ (Μικές) Ροδοκανάκις ο οποίος κάποια στιγμή ανέφερε ότι είχε έναν μακρινό συγγενή που ζούσε στην Αγγλία ο οποίος ήταν πρίγκιπας και ο οποίος θα ήταν κατάλληλος για την θέση. Μετά από ανταλλαγή επιστολών, τελικώς στο δεύτερο εξάμηνο του 1869 ο Ροδοκανάκις αποφάσισε να αποδεχθεί την πρόταση και ξεκίνησε τις διαδικασίες για την ανάληψη αργότερα των καθηκόντων του Μεγάλου Διδασκάλου.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1871 αναχώρησε από την Αγγλία για την Ελλάδα μέσω Γαλλίας και Ιταλίας και έφθασε στην Αθήνα στις 20 Οκτωβρίου 1871. Μέσα στους επόμενους μήνες ο Ροδοκανάκις ταξιδεύοντας σε όλες τις πόλεις όπου υπήρχαν Στοές έπεισε τους ντόπιους Τέκτονες να στείλουν αντιπροσώπους στην ιδρυτική συνέλευση της Μεγάλης Ανατολής. Με την προσωπική του χάρη, αλλά και με την προβολή του 'τίτλου' του πρίγκιπα κατάφερε ώστε συγκεντρώθηκαν στην Αθήνα τον Ιούλιο του 1872 και συγκροτήθηκε σε σώμα η Μεγάλη Ανατολή (Στοά) με τον Δημήτριο Ροδοκανάκι ως Μεγάλο Διδάσκαλο.

Μετά από την εγκαθίδρυση της Μεγάλης Ανατολής ο Ροδοκανάκις εγκαταστάθηκε στη Σύρο. Εκεί ασχολήθηκε με τη δημιουργία οικογένειας, με τα ιστορικά και φιλολογικά του ενδιαφέροντα αλλά και με τον Τεκτονισμό, μια που ήταν σε συνεχή επαφή με την Αθήνα, αλλά και τις Τεκτονικές Δυνάμεις κυρίως στην Αγγλία και τη Σκωτία αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο. Αυτό αποδεικνύεται από τα διάφορα κείμενά του που βρίσκονται στα αρχεία της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας, του Υπάτου Συμβουλίου της Αγγλίας και του Υπάτου Συμβουλίου της Σκωτίας.

Ταυτόχρονα με τα ταξίδια του στο εξωτερικό και τις επαφές του με τις διάφορες δυνάμεις, ενώ εξασφάλιζε προσωπική προβολή, ταυτόχρονα επιβεβαίωνε την παρουσία του Τεκτονισμού στην Ελλάδα. Οι καλές του δημόσιες σχέσεις στο διεθνή τεκτονικό χώρο επιβεβαιώνονται από τουλάχιστον δύο στοιχεία.

Στη βιβλιοθήκη της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας υπάρχει μία παρτιτούρα του τεκτονικού ύμνου *So mote it be* η οποία είναι αφιερωμένη στον Ροδοκανάκι *'To H.I.H. the Prince Rhodocanakis of Scio, Grand Master and Grand Commander of Greece and its Dependencies Etc. Etc. Etc.'*. Συνθέτης ήταν ο Captain Hirtram Lesne και εκδότης ο οίκος J. B. Cramer του Λονδίνου.

Επίσης την περίοδο 1893-4 απονεμήθηκαν στην Αμερική «*Διδακτορικά Διπλώματα Παγκόσμιου Τεκτονισμού*» (Doctors in Universal Masonry). Συνολικά απονεμήθηκαν πέντε τέτοια διπλώματα σε διάφορες τεκτονικές προσωπικότητες και το ένα δόθηκε στον Ροδοκανάκι.



[www.misraimmemphis.org](http://www.misraimmemphis.org)

[www.misraimmemphis.com.gr](http://www.misraimmemphis.com.gr)

Από τα τέλη του 1872 εγκαταστάθηκε στη Σύρο. Εκεί στις 12/24 Δεκεμβρίου 1881 νυμφεύθηκε τη Δέσποινα Κανάρη, 21 χρόνων, εγγονή του Κωνσταντίνου Κανάρη από το γιο του Θρασύβουλο. Το επόμενο χρόνο στις 31 Οκτωβρίου απέκτησαν την κόρη τους Αρριέτα (το όνομα της μητέρας του). Στις 29 Ιουνίου 1884 απέκτησαν γιο που ονομάστηκε Ιωάννης (το όνομα του πατέρα του) που έζησε, όμως, μόνο 29 ημέρες.

Στις 9 Ιουλίου 1887 ο Ροδοκανάκις χώρισε και αργότερα νυμφεύθηκε στις 4 Ιουνίου 1895 την Ευθυμία Σαμοθράκη.

Στη Σύρο εκδόθηκαν τα διάφορα έργα του με κυριώτερο το ογκώδες και πολυσέλιδο, 1030 σελίδων μεγέθους φύλλο, με εκατοντάδες χαλκογραφίες εντός κι εκτός κειμένου (horstexte) *Ιουστινιαναί*. Ενώ εκτυπωτικά πρόκειται για επίτευγμα, ουσιαστικά είναι ελάχιστες από τις πληροφορίες ιστορικές, εικονογραφικές ή βιβλιογραφικές που περιέχει που δεν είναι αποτέλεσμα φανταστικής προσέγγισης. Το πόσο εντυπωσιακό είναι αποδεικνύεται από το γεγονός ότι πριν 20 περίπου χρόνια ένα αντίτυπο πουλήθηκε στην Αθήνα σε δημοπρασία για περισσότερες από 300.000 δραχμές.

Ο Δημήτριος Ροδοκανάκις πέθανε στη Σύρο τον Σεπτέμβριο του 1902.

***Πηγή:** Αρχείο Ιορδάνη Πουλκούρα (J. P. Craftson)*